

RP 303/2010 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av narkotikalagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att narkotikalagen ändras så att nya narkotiska ämnen som är farliga för hälsan, men som inte har förbjudits på internationell nivå, kan definieras som narkotika.

Det föreslås också att lagen ska innehålla särskilda bestämmelser som gör det möjligt att använda dessa ämnen för industriella ändamål i vissa situationer.

Lagen avses träda i kraft i början av 2011.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Internationell och nationell narkotikalagstiftning.....	3
Lagstiftningen i andra länder.....	4
Läkemedelslagstiftning	5
1.2 Bedömning av nuläget	6
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
2.1 Definition av ny narkotika	7
2.2 Industriellt bruk och andra undantag.....	9
2.3 Tillämpningsområdet för strafflagstiftningen	10
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	11
3.1 Ekonomiska konsekvenser	11
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	11
3.3 Miljökonsekvenser	12
3.4 Samhälleliga konsekvenser	12
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	13
DETALJMOTIVERING	13
1 LAGFÖRSLAG	13
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	15
3 IKRAFTTRÄDANDE	15
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	15
LAGFÖRSLAG	17
Lag om ändring av narkotikalagen	17
BILAGA	20
PARALLELLTEXTER	20
Lag om ändring av narkotikalagen.....	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Internationell och nationell narkotikalagstiftning

Den internationella narkotikapolitiken grundar sig på statsfördrag, enligt vilka Finland har förbundit sig att innefatta de ämnen och preparat som överenskommit mellan fördragsparterna i kontrollen av narkotika. När ett ämne har definierats som narkotika är enligt de allmänna förbuden i 5 § i narkotikalagen (373/2008) produktion, tillverkning, import till och export från Finlands territorium, transport, transitering, distribution, hantering, innehav och användning av samt handel med ämnet förbjudet. Att bryta mot dessa förbud är straffbart enligt 50 kap. i strafflagen (39/1889). Undantag från förbudet kan göras av medicinska skäl, forskningsskäl och kontrollskäl.

Enligt 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen definieras i första hand de ämnen och preparat som narkotika som ingår i förteckningarna i Förenta nationernas (FN:s) allmänna narkotikakonvention från 1961 och i 1971 års konvention angående psykotropa ämnen. Förteckningarna i konventionerna kompletteras utifrån riskbedömningar med några års intervall vid FN:s narkotikakommissions möten, och processen för klassificering av ett enskilt ämne som narkotika tar flera år.

Utöver detta har man i Europeiska unionen ansett att nya syntetiska droger snabbare bör innefattas i kontrollen av narkotika än vad FN:s beslutsfattande medger. Som narkotika definieras enligt 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen också sådana ämnen om vars innefattande i kontrollen beslutas i enlighet med rådets beslut 2005/387/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen.

I enlighet med rådets beslut meddelar en medlemsstat Europeiska unionens myndigheter och de andra medlemsstaterna inom ra-

men för ett särskilt tidigt varningssystem (Early warning system, EWS) om nya psykoaktiva ämnen som de upptäckt.

Varningssystemet förmedlar information mellan medlemsstaterna om alla ämnen som rapporterats till databasen. Nätverket förmedlar ständigt information om nya ämnens eventuella hälsoeffekter och via nätverket rapporteras halvårsvis de mängder av ämnena i fråga som tillsynsmyndigheterna beslagtagit.

Europeiska polisbyrån (Europol) och Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN) bedömer nya ämnen som rapporterats med hjälp av kriterier som hänför sig till smugglings omfattning, organiserad brottslighet, farmakologiska egenskaper och förgiftningar. Om det finns tydliga bevis på något av dessa kriterier kan Europol och ECNN med hjälp av medlemsländerna utarbeta en gemensam rapport.

På basis av denna gemensamma rapport kan rådet bestämma om en egentlig riskbedömning ska inledas. Riskbedömningen görs av ECNN:s förstärkta vetenskapliga kommitté som strävar till att utreda sannolikheten för de risker som är förknippade med ämnena och skadornas allvarighet, hur utbrett missbruket är och eventuell nyttoanvändning med ämnet.

Utifrån en riskbedömning av ett nytt psykoaktivt ämne kan kommissionen för rådet lägga fram ett initiativ om att ämnet ska definieras som narkotika som innefattas i kontrollen. Om rådet beslutar att innefatta ämnet i kontrollen av narkotika, ska medlemsstaterna genomföra beslutet i sin egen lagstiftning inom utsatt tid.

Det förfarande som leder till att ett ämne definieras som narkotika i alla medlemsstater inleds vanligtvis inte genast efter det första meddelandet, utan först när ämnet spritt sig och visat sig vara farligt. Inom ramen för varningssystemet har sedan 1995 påträffats 111 olika ämnen, varav 61 ämnen i Finland. Av dessa har sju klassificerats som narkotika. Beslutsfattandet tar flera år.

Utöver de system som baserar sig på samarbete mellan FN och Europeiska unionen har flera länder beslutat definiera nya ämnen som narkotika eller på annat sätt begränsa spridningen av dem på narkotikamarknaden också genom nationella beslut. Nödvändigheten av nationella beslut motiveras oftast med att produktutvecklingen i fråga om nya droger är snabb, medan det internationella samarbetet är långsamt. Nationella beslut har också fattats om att förbjuda olika örter, naturmedel och svampar samt om att börja övervaka vissa nya läkemedel eller läkemedel som visat sig vara problematiskt nationellt som narkotika.

I Finland förbjuds i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen särskilt kat (Catha edulis), kaktusväxter innehållande meskalin och psilocybesvampar. Till denna förtecknings 5 punkt fogades på sommaren 2010 genom ändring av narkotikalagen (595/2010) metylen-dioxipyrovaleron d.v.s. MDPV.

Enligt 3 § 2 mom. i narkotikalagen utfärdas bestämmelser om den egentliga narkotikaförteckningen genom förordning av statsrådet. Statsrådets gällande förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008) har utfärdats den 28 augusti 2008. Narkotika enligt FN:s konventioner finns förtecknade i bilagorna 1 och 2 till förordningen, narkotika enligt rådets beslut i bilaga 3 och de ovan nämnda växterna och svamparna i bilaga 4.

Finlands narkotikalag innehåller således inte någon bestämmelse enligt vilken nya droger får definieras som narkotika utan stöd av internationellt fattade beslut. I regeringens proposition (RP 93/2010 rd.) om förbud av MDPV konstateras att lagförslaget som nu behandlas, i vilket avsikten är att nationellt definiera ny narkotika genom förordning, blir färdigt under höstsessionen 2010.

Lagstiftningen i andra länder

Sammantaget kan åtminstone 16 EU-medlemsstater numera definiera nya droger som narkotika genom nationella beslut.

Till exempel i Sverige kan nya droger också genom nationella beslut definieras som narkotika med stöd av narkotikastrafflagen

(1968:64). Dessutom har man i Sverige större frihet när det gäller att definiera också sådana ämnen som är skadliga för hälsan och innefatta dem i förteckningen över farliga varor (Lag om förbud mot vissa hälsofarliga varor 1999:42). I nämnda lag avses ämnen vars egenskaper medför fara för liv eller hälsa och som används i syfte att uppnå berusning. Till skillnad från narkotika är det inte olagligt att använda ämnen som är skadliga för hälsan. På basis av den tillgängliga informationen om ämnet och missbruket bedömer man från fall till fall vilken av lagarna som tillämpas. I själva verket reglerades lagstiftning om alla nya ämnen genom tillämpning av narkotikalagen åren 2006—2010. En rekommendation om att förbjuda ett ämne gör antingen Folkhälsoinstitutet eller för läkemedlens del Läkemedelsverket. Under de senaste två åren har Sverige innefattat 23 nya narkotiska ämnen i sin kontroll.

I Danmark kan hälsovårdsministern genom förordning ändra förteckningen över narkotika, om ett nytt ämne är mycket farligt. En rekommendation om ett förbud ger medicinalstyrelsen (Sundhetsstyrelsen). Under åren 2009 och 2010 har Danmark innefattat sammanlagt 24 ämnen i kontrollen av narkotika. Av dessa är hälften syntetiska cannabinoider. Till exempel Estland har för sin del under de två senaste åren definierat 11 ämnen som narkotika.

Nationella bestämmelser om definition av narkotika grundar sig alltså för det mesta på sådana förteckningar över ämnen som snabbt kan kompletteras efter riskbedömningen. Dessutom kan man genom nationella bestämmelser definiera ämnen som narkotika också på relativt allmän nivå. Till exempel i Norge har definitionen skett analogt, dvs. man har strävat efter att förutom ett specifikt ämne förbjuda också sådana ämnen som till sina verkningar är likadana.

Till exempel i Förenade kungariket kan ämnen omfattas i kontrollen antingen enskilt eller generiskt enligt ämnesfamilj p.g.a. samma kemiska struktur. Ämnena har grupperats i olika listor (schedules 1—5) enligt hur farliga (class A—C) de är. En rekommendation om att förbjuda ett ämne eller en grupp av ämnen ger en delegation som lyder under inrikesministeriet (Advisory Council

on the Misuse of Drugs, ACMD). Delegationen bedömer samtidigt ämnets farlighet. Till exempel förbjöds syntetiska cannabinoider år 2009 och katinon-derivat år 2010 på ACMD:s rekommendation.

Läkemedelslagstiftning

Enligt 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen definieras som narkotika i första hand de ämnen och preparat som ingår i förteckningarna i FN:s allmänna narkotikakonvention från 1961 och i 1971 års konvention angående psykotropa ämnen. Alla ämnen och preparat som används som läkemedel och klassificeras som narkotika finns för närvarande i dessa förteckningar. Förteckningarna innehåller även ämnen som inte längre är eller som aldrig ens har varit i medicinskt bruk. Sådana är till exempel heroin och 3,4-metylendioximetamfetamin d.v.s. "ecstasy".

I 1961 års FN-konvention samt i 1971 års konvention om psykotropa ämnen indelas narkotika i skilda förteckningar (I—IV) på basis av omfattningen av den medicinska användningen av varje ämne eller preparat samt riskerna för missbruk. Av detta följer att de tillsynsförfaranden som definieras i konventionerna varierar mellan dessa kategorier. Narkotikalagstiftningen klassificerar inte ämnen som stark eller svag narkotika och således varierar inte de straffrättsliga påföljderna enligt narkotikalagen. Tillstånds- och tillsynsförfarandena varierar ändå för de olika medicinerna eller läkemedelspreparaten som hör till de olika förteckningarna.

I den med stöd av narkotikalagen utfärdade förordningen av statsrådet om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008) uppräknas narkotika således enligt förteckningen i konventionen. De olika förteckningarna används i den med stöd av narkotikalagen utfärdade förordningen av statsrådet om kontroll av narkotika (548/2008) genom att definiera de särskilda tillstånds- och tillsynsförfarandena för olika ämnen och preparat som aktörerna inom läkemedelsbranschen ska följa. Utöver dessa uppställs det i de olika förteckningarna över de läkemedelspreparat som innehåller narkotika begränsningar i rätten att ordinera och

expediera läkemedel i de med stöd av läkemedelslagen och lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården utfärdade förordningarna och bestämmelserna. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (Fimea) fastställer i samband med beviljandet av försäljningstillstånd receptförfarandet för läkemedelspreparat och i definitionen används även förteckningarna i konventionerna.

Till exempel för de ämnen som ingår i förteckning I i 1961 års konvention gäller strängare tillstånds- och tillsynsförfaranden. I förteckningen nämns bl.a. morfin och oxikodon som är verksamma ämnen i flera läkemedelspreparat för smärtlindring. Om dessa ämnen och preparat ska det föras bok och de kräver import- och exporttillstånd. Dessutom ska Finland hos internationella nämnden för kontroll av narkotika (INCB) ansöka om och få en förbrukningskvot för ämnena i denna förteckning samt för ämnena i förteckning II innan importtillstånd kan beviljas. Ordinerings av läkemedel som innehåller ämnen som ingår i förteckningarna I, II och IV i 1961 års allmänna narkotikakonvention samt i förteckningarna I och II i 1971 års konvention angående psykotropa ämnen förutsätter användning av en narkotikareceptblankett. Receptet blir kvar hos det apotek som expedierar preparatet och förvaras där i sex år. Apoteken skickar månatligen Fimea ett sammandrag om de expeditioner av narkotikarecept som gjorts.

På läkemedelspreparaten i förteckning III i 1961 års konvention tillämpas lindrigare tillsynsförfaranden, såsom hostmediciner som innehåller kodein. Preparaten i den här förteckningen är befriade från redovisningskrav samt från import- och exporttillstånd eftersom risken att de ska missbrukas har bedömts vara låg. Av preparaten är en del egenvårdspreparat vilket betyder att expediering till patienten inte kräver recept. Även dessa preparat övervakas med stöd av läkemedelslagen på samma sätt som läkemedel i allmänhet.

Det tredje exemplet är bl.a. bensodiazepiner såsom diazepam som används i bred omfattning och ordineras mot ångest eller sömnlöshet. De hör till förteckning IV i 1971 års konvention. Med beaktande av till exempel

den omfattande medicinska användningen, ämnenas farlighet och risken för missbruk är redovisningskraven för aktörerna inom läkemedelsbranschen gällande ämnena och preparaten i den här förteckningen lindrigare jämfört med de andra förteckningarna. Bensodiazepinerna kan ordinerats patienten med ett "vanligt" skriftligt recept som till exempel kan förnyas.

Även om man inte förbjudit nya droger som narkotika i Finland, har importen och försäljningen av sådana ämnen kunnat begränsas med stöd av läkemedelslagen (395/1987). Fimea beslutar med stöd av 6 § i läkemedelslagen vid behov om ett ämne eller ett preparat ska betraktas som läkemedel, traditionellt växtbaserat preparat eller homeopatiskt preparat. Fimea kan genom ett förvaltningsbeslut klassificera ett ämne eller ett preparat som läkemedel och dessutom upprättar Fimea med stöd av 83 § i läkemedelslagen vart tredje år en förteckning över ämnen som ska betraktas som läkemedel (Beslut av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om läkemedelsförteckning 1095/2009).

Fimea har på Tulllaboratoriets initiativ de senaste åren klassificerat hälsofarliga rusmedel på grund av deras inverkan på centrala nervsystemet och den uppenbara risken för missbruk. Det ökade utbudet av hälsofarliga rusmedel som är tillgängliga för medborgarna i synnerhet via internet orsakar årligen risksituationer bland experimentlystna unga och barn. Speciellt skyddande av barn och unga från skadliga verkningar av bruk av och experimenterande med dessa ämnen har haft central betydelse när man börjat övervaka dem. Även om sådana ämnen inte har någon egentlig medicinsk användning har de klassificerats som läkemedel eller tagits in i läkemedelsförteckningen, eftersom de på grund av sitt verknings sätt är jämförbara med receptläkemedel i enlighet med 3 § i läkemedelslagen.

Enligt 19, 96 och 98 § i läkemedelslagen och 44 kap. 5 § i strafflagen är det straffbart att tillverka, importera, lagerföra, saluföra och överlåta ämnen klassificerade på ovan nämnda sätt, men att inneha och använda dem är inte förbjudet.

1.2 Bedömning av nuläget

Eftersom den internationella narkotikapolitiken grundar sig på att särskilt fastställda droger förbjuds, hör det till saken att de droger som ska förbjudas fastställs i internationellt samarbete. Till följd av att världshandeln avreglerats har de enskilda staterna mycket begränsade möjligheter att själva övervaka importen av och handeln med de ämnen som de förbjudit. Finlands narkotikalagstiftning har grundat sig på internationellt samarbete, och några nationella förfaranden för att förbjuda nya ämnen föreskrevs inte i samband med den fullständiga omarbetningen av narkotikalagen, trots att man visste att det fanns nya ämnen på marknaden. Riksdagens social- och hälsovårdsutskott menade att även om klassificeringen enligt de internationella överenskommelserna inte saknar brister, är den ur ett övergripande perspektiv sett lämpligast. Utskottet ansåg dock att en fortlöpande komplettering av förteckningarna över narkotika i de internationella konventionerna är önskvärd (ShUB 5/2008 rd).

Den tid som krävs för internationellt beslutsfattande medför dock avsevärda hälsorisker och övervakningsproblem. Dessa problem tillspetsas, när nya droger utvecklas snabbare än de hinner förbjudas. Nya droger är ofta derivat av narkotiska ämnen där molekylstrukturen i det narkotiska ämnet har omvandlats för att förbudet ska kunna kringgås. Förutom de här ämnena som klart är avsedda för missbruk utvecklas det ständigt nya läkemedelsmolekyler för medicinsk användning. Vissa av dessa ämnen som är avsedda för motiverad medicinsk användning kan ha sådana egenskaper som gör att de bör klassificeras som narkotika. En sådan klassificering är i många fall också läkemedelstillverkarnas egen önskan eftersom de har etablerade förfaringssätt för handel med motsvarande läkemedel som klassificeras som narkotika.

Att förbjuda narkotika är bara en del av den övergripande narkotikapolitiken. Centrala åtgärder inom social- och hälsovården när det gäller att minska användningen av narkotika är att arbetet med profylax och tidigt ingripande effektiviseras och att vården av narkotikaberoende utvecklas och vårdutbudet ökas.

Det är emellertid problematiskt att försäljningen av droger som förbjudits genom internationellt samarbete straffas som narkotikabrott, medan ett ämne med motsvarande verkningar kan säljas fritt, om inte något annat nationellt förbuds- eller begränsningsförfarande tillämpats i fråga om det. I Finland är till exempel försäljning av tiotals nya ämnen på grund av Fimeas beslut förbjuden, och otillåten försäljning uppfyller rekvisitet för läkemedelsbrott. Straffet för brottet kan vara böter eller fängelse i högst ett år, medan till exempel straffskalan för grovt narkotikabrott är fängelse i minst ett år och högst tio år. Skillnaderna i straffskalorna innebär att de tvångsmedel som polisen och tullen har till sitt förfogande avsevärt avviker från varandra också gällande ämnen med likartad riskprofil. För närvarande undersöks importen av ämnen som endast regleras i läkemedelslagen antingen som läkemedelsbrott eller smuggling, vilket betyder att de misstänkta inte kan utsättas för t.ex. teleavlyssning.

För straffbart bruk av narkotika kan på motsvarande sätt utdömas böter eller fängelse i högst sex månader, men att använda ämnen som endast regleras i läkemedelslagen är för närvarande inte straffbart.

Sådana skillnader leder i första hand till att tillverkning, import och försäljning av ett nytt ämne med narkotiska egenskaper som brott är mer lönsamt än den egentliga narkotikabrottsligheten. Polisens och tullens kontrollmöjligheter är sämre och det straff den som eventuellt ertappas får är mycket lindrigare. Den nytta som dessa brott medför är emellertid densamma. När förbudet att använda narkotika ger en signal särskilt till unga med syftet att förhindra experimentering med narkotika, blir signalen åtminstone i någon mån den motsatta, om användningen av ett nytt ämne inte är straffbart.

Även om importen av och handeln med flera nya droger har kunnat begränsas med stöd av läkemedelslagen, är beslutsfattandet förknippat med principiella problem. Syftet med läkemedelslagen är i första hand att främja och upprätthålla en trygg och ändamålsenlig användning av läkemedel. Nya droger har normalt inget medicinskt eller ens industriellt användningsändamål. Läkemedelslagens be-

stämmelser är inte avsedda för kontroll av nya droger.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Definition av ny narkotika

Import, försäljning och användning av nya ämnen med narkotiska egenskaper har tidvis ökat betydligt. En av orsakerna till detta är den modell som valts i narkotikalagen och som inte tillåter att nya ämnen definieras som narkotika, om inte beslut om detta fattats i enlighet med internationella konventioner. Försöken att lösa problemet med hjälp av läkemedelslagen har lett till bristfälliga lösningar.

Till exempel påträffades i november 2008 för första gången i Finland det genom en ändring av narkotikalagen sommaren 2010 förbjudna nya syntetiska ämnet metylendioxyrovaleron d.v.s. MDPV som används som drog och som inte internationellt hade definierats som narkotika. Finland var det första medlemslandet som inom ramen för det tidiga varningssystemet rapporterade om ämnet i december 2008. Ämnet klassificerades i januari 2009 som ett läkemedel som kräver recept, och eftersom man inte inom FN eller EU beslöt klassificera ämnet som narkotika och användningen av ämnet och skadorna av det ökade i Finland ledde det till att MDPV genom en ändring av narkotikalagen klassificerades som narkotika i juni 2010.

Definition av ett ämne som narkotika på lagstiftningsnivå är exceptionellt eftersom narkotika definieras på basis av resultaten av internationella överenskommelser enligt narkotikalagens 3 § 2 mom. genom statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika.

Av de orsaker som anges ovan vore det ändamålsenligt att lösa frågan på samma sätt som majoriteten av EU:s medlemsstater redan har gjort. Nya droger ska enligt förslaget vid behov kunna definieras som narkotika även genom nationella beslut, och förfarandet för beslutsfattande bör vara betydligt snabbare än de nuvarande internationella förfarandena. Denna målsättning uppfylls genom att narkotikalagen ändras så att nya äm-

nen nationellt kan definieras som narkotika genom statsrådets förordning. Alla nya ämnen som definieras som narkotika, inbegripet MDPV, nämns då enbart i nämnda förordning av statsrådet. Ett sådant bemyndigande att utfärda förordning ska uppfylla de villkor på exakt avgränsning som ställs i 80 § i grundlagen.

Behovet av nationellt beslutsfattande vid definitionen av narkotika beror nästan alltid på att det internationella beslutsfattandet tar för lång tid och därför kan ett nytt ämne lättare komma ut på den finländska marknaden än narkotika enligt narkotikalagen. Internationellt samarbete måste ändå fortsättningsvis gälla som huvudregel och av den anledningen är det ändamålsenligt att knyta det nationella beslutsfattandet till EU:s utvärderingsprocess om nya psykoaktiva ämnen.

Så som konstaterats ovan bedömer Europol och ECNN i fråga om de ämnen som rapporterats till medlemsstaternas varningssystem smugglingens omfattning, organiserad brottslighet, farmakologiska egenskaper och förgiftningar, missbrukets omfattning samt ämnets eventuella nyttobruk. Enligt förslaget kan statsrådet besluta att som narkotika definiera endast ett sådant ämne med narkotiska egenskaper som rapporterats till varningssystemet. Rapporteringen kan göras av vilken medlemsstat som helst, även av Finland själv, och behovet av nationellt beslutsfattande uppkommer i det här fallet av att EU:s gemensamma riskbedömning och beslutsfattande tar för lång tid.

Ett annat kriterium är enligt förslaget att ämnet visar sig vara så farligt för människors hälsa att det finns anledning till nationellt beslutsfattande. Det nationella beslutsfattandet baserar sig på samma kriterier som rådets riskbedömning och till stöd för bedömningen används all den information om ämnet i fråga som medlemsstaterna har tillgång till inom ramen för det tidiga varningssystemet. Förutom uppgifter om ämnets egenskaper fås även uppgifter om smugglingens omfattning och organiserad brottslighet.

Narkotikalagens tillstånds- och tillsynsmyndighet, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, ska ha i uppgift att utreda ämnets hälsofaror samt tidtabellen för EU:s gemensamma beslutsprocess. Utifrån

detta kan man bedöma om ett nationellt beslut ska fattas eller om man bör vänta på EU:s gemensamma beslut.

Ämnen som anses som narkotika påverkar starkt det centrala nervsystemet och är därför i princip hälsofarliga. Vid bedömningen av ett ämnes farlighet är det ändå viktigt att utvärdera flera olika faktorer samtidigt. När bedömningen görs måste åtminstone följande faktorer beaktas: den direkta hälsofaran med en engångsdos, långtidstoxicitet vid användning, de sociala, psykologiska eller oförutsedda följderna, sannolikhet för att ämnet ska ge upphov till beroende samt abstinenssymptom som orsakas av ämnet. Till exempel påverkas hälsoriskerna med en engångsdos av hur ämnet doseras. I ett gram rent ämne med narkotiska egenskaper kan det finnas flera tusen doser. Detta betyder att det i en portion som har storleken av en sockerbit (2-3 g) kan finnas 10 000 doser. Det är i dessa fall mycket svårt för dem som använder ämnet att dosera utan risk för överdosering.

Vid bedömningen kan ytterligare framkomma till exempel användning av ämnet som knockoutdroppar, aggressivitet och våldsamt beteende som det orsakar samt blandad användning med andra rusmedel.

Ovan nämnda egenskaper för det ämne som ska bedömas kan jämföras med motsvarande egenskaper hos narkotika. Utgångspunkten kan anses vara att nationellt beslutsfattande inte bör användas i fråga om sådana ämnen som enligt vedertagen praxis nödvändigtvis inte alls kommer att förbjudas inom EU. Denna bedömning påverkas å andra sidan också av ämnets förekomst på den nationella marknaden. Ett visst ämne kan bli en inredning i endast vissa medlemsstater, om drogen är lätt att få tag på till exempel via internet. Risker, speciellt för unga, kan vara förknippade med ämnet och i en sådan marknadssituation kan behovet av nationellt beslutsfattande förverkligas trots att ämnet inte orsakar till exempel direkt fara för liv eller hälsa eller ännu är utbrett i Europa.

I vissa situationer kan ett ämne dock visa sig vara så farligt att det inte är skäl att vänta på att det ska dyka upp i Finland. En sådan situation kan uppstå till exempel om det i Europa upptäcks ett ämne som till sina egenskaper motsvarar vad som avses med synner-

ligen farlig narkotika i strafflagen. Enligt 50 kap. 2 § 1 punkten i strafflagen ska gärningsmannen vid narkotikabrott dömas till straff för grovt narkotikabrott om föremålet för brottet är synnerligen farlig narkotika eller en stor mängd narkotika och narkotikabrottet även bedömt som en helhet är grovt. Enligt 5 § 2 mom. i samma kapitel avses med synnerligen farlig narkotika, narkotika vars bruk medför livsfara vid felaktig dosering, fara för allvarlig hälsoskada även vid kortvarigt bruk eller starka avvänjningssymptom. Enligt förarbetena till lagen kan hälsorisker som föreligger även vid kortvarigt bruk vara sådana skador på centrala nervsystemet som uppstår redan vid ett användningstillfälle eller några användningstillfällen. Allvarliga hälsoskador kan emellertid gälla även annat än centrala nervsystemet.

En bedömning enligt lagförslaget kommer sannolikt att göras av till exempel 2-DPMP eller desoxipipradrol, även kallad ”Daisy”, som är en långtidsverkande förening som stimulerar centrala nervsystemet. Effekten av detta ämne, som ursprungligen utvecklades för vården av narkolepsi och ADHD, har beskrivits likna effekten av amfetamin och metamfetamin. Effekten varar i 2–12 timmar, med en stor dos till och med i 48 timmar. Överdoserering kan leda till såväl oavbrutet vakande som psykos. När det används intravenöst, orsakar ämnet svåra skador på de inre organen, bland annat njursvikt, och enligt de uppgifter som kommit in under hösten 2010 har ett flertal användare även i Finland tagits in på sjukhus. Ämnet säljs på Internet. Det upptäcktes första gången i Finland 2008 och anmäldes till systemet för tidig varning 2009. Fimea klassificerade 2009 desoxipipradrol som läkemedel, men ämnet har inte förbjudits som narkotika på internationell nivå.

Även om narkotika i vissa länder definieras till exempel analogt, vilket betyder att man inte bara förbjuder enskilda ämnen utan även ämnen med liknande effekt, eller generiskt, vilket betyder att man förutom enskilda ämnen även förbjuder ämnesfamiljer med likartad kemisk struktur, föreslås det att definitionen av narkotika även i fortsättningen ska grunda sig på enskilda ämnen. Den analoga och generiska klassificeringen av ämnen är

inte entydig ens bland dem som är sakkunniga inom kemi och farmakologi, och en sådan klassificering skulle troligen inte följa den straffrättsliga legalitetsprincipen.

Vid bedömningen av narkotiska läkemedelssubstanser ska inte bara hälsoriskerna beaktas, utan även Världshälsoorganisationen WHO:s bedömningskriterier för narkotika som eventuellt bör föras in på de internationella konventionernas listor. På så sätt påverkas bedömningen i sin helhet av till exempel omständigheter som gäller den medicinska användningen av ämnet och omfattningen av den.

Om ett ämne som nationellt har klassificerats som narkotika senare klassificeras i enlighet med ett internationellt avtal, fortsätter ämnet att vara narkotika, men dess ställning ändras i statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika från att ha varit ett ämne som är förbjudet nationellt till ett som är förbjudet internationellt. Om ett ämne helt ska avlägsnas ur en förteckning, kan statsrådet upphäva den förordning som gäller klassificeringen efter att ha fått de uppgifter som behövs för beslutet, till exempel om en ny bedömning av Fimea.

2.2 Industriellt bruk och andra undantag

Enligt 5 § i narkotikalagen kan undantag från det allmänna förbudet i fråga om narkotika göras endast av medicinska skäl, forskningsskäl eller kontrollskäl. I 1961 års allmänna narkotikakonvention (artikel 2.9) konstateras det dock att det är möjligt att tillåta industriellt bruk av narkotika under vissa förutsättningar. På så sätt strider det inte mot principerna i konventionen om användningen av även narkotika som klassificerats nationellt tillåts för industriella ändamål.

Enligt förslaget kan statsrådet besluta att industriellt bruk av ett ämne ska tillåtas i samband med att ämnet klassificeras som narkotika. Tillåtandet av industriellt bruk skulle komma att gälla till exempel gamma-butyrolakton (GBL) och 1,4-butandiol. GBL och 1,4-butandiol är industrikemikalier som missbrukas i stor omfattning, eftersom ämnen i människokroppen omvandlas till gammahydroxismörtsyra (GHB), som klassi-

ficeras som narkotika. FN klassificerade GBH som narkotika år 2001. Fimea har för närvarande klassificerat såväl GBL som 1,4 butandiol som läkemedel som ska likställas med receptbelagda läkemedel. Industriellt bruk av dessa miljövänliga lösningsmedel är inte lika vanligt i Finland som i till exempel Sverige. I ett förslag till ändring av lagen om kontroll av narkotika som är under behandling i Sverige omklassificeras båda föreningarna från hälsofarliga ämnen till narkotika på ett sådant sätt att industriellt bruk av dem är tillåtet med tillstånd.

Lagens krav på tillstånd, kontroll och hantering kommer också att gälla industriellt bruk. Enligt lagens 20 § får en tillståndshavare överlämna narkotika endast till en annan tillståndshavare eller någon som annars har rätt att anskaffa, inneha eller hantera de ämnen som överläts.

Det är dock ändamålsenligt att eventuell industriell användning och hantering av dessa ämnen inte försvåras för mycket. Därför kan vissa lättnader införas i lagen för den industriella hanteringen, till exempel för när ämnena ska förstöras eller när risken för missbruk kan anses vara liten. Så är fallet till exempel när ämnena är i en sådan form att de inte kan missbrukas, såsom när de är helt de-naturerade.

Tillståndsförfarandena för import och export av sådan narkotika som klassificerats nationellt kommer att skilja sig från motsvarande förfaranden för de ämnen som listats i de internationella konventionerna. De nuvarande import- och exportförfarandena är alltid beroende av lagstiftningen i även det andra aktuella landet. Ett ämne som nationellt har klassificerats som narkotika i Finland kan dock vara oklassificerat i många andra länder, eller ett ämne som kontrolleras genom andra typer av förfaranden. Det kan vid handläggningen av ett import- eller exporttillstånd inte krävas ett import- eller exporttillstånd av den behöriga myndigheten i landet, om detta land inte känner till något sådant tillståndsförfarande. Vid bedömningen av läkemedelssubstanser kan det också komma fram sådana läkemedelspreparat som innehåller ämnen som ska klassificeras som narkotika, men som på basis av sin sammansättning kan befrias från kontrollförfarandet

på samma sätt som de läkemedelspreparat som finns i förteckning III i 1961 års allmänna narkotikakonvention. Enligt propositionen kan statsrådet genom förordning tillåta samma sorts befrielser som de som kan tillämpas på vissa läkemedelssubstanser enligt de internationella konventionerna.

2.3 Tillämpningsområdet för strafflagstiftningen

Bestämmelser om tillämpningsområdet för finsk straffrätt finns i 1 kap. i strafflagen. I kapitlets 7 § finns det bestämmelser om så kallade internationella brott. Enligt paragrafen ska det på brott som begås utanför Finland och vars straffbarhet oberoende av lagen på gärningsorten grundar sig på en internationell överenskommelse som är förpliktande för Finland tillämpas finsk lag. Närmare bestämmelser finns i förordningen om tillämpningen av 1 kap. 7 § i strafflagen (627/1996). I 1 § 4 punkten i denna förordning föreskrivs det att narkotikabrott, grovt narkotikabrott, förberedelse till narkotikabrott, befordring av narkotikabrott och häleri enligt FN:s internationella narkotikakonventioner är internationella brott. Detta innebär att finsk lag ska tillämpas på sådana narkotikabrott som avses i FN:s konventioner och som har begåtts i en annan stat, oberoende av i vilken stat brottet har begåtts och om brottet är straffbart i den staten eller utan att brottet i övrigt har en sådan koppling till Finland som krävs i 1 kap. i strafflagen.

Eftersom även definieringen av ämnen som narkotika i internationella sammanhang har grundat sig på de listor över narkotika som är bifogade till FN konventionerna, har de aktuella ämnena i praktiken till största delen varit enhetligt definierade som narkotika och straffbara i de stater som anslutit sig till FN konventionerna.

I denna proposition föreslås det att Finland i fortsättningen ska kunna definiera ett nytt ämne som narkotika oberoende av de internationella konventionerna. Eftersom det i de situationer som avses i propositionen inte är fråga om sådana narkotikabrott som avses i de nämnda internationella konventionerna, kan bestämmelserna om internationella brott

i 1 kap. 7 § 1 mom. i strafflagen inte tillämpas på dessa ämnen. Enligt propositionen ska således inte de bestämmelser om internationella brott som finns i 1 kap. i strafflagen och i den förordning som utfärdats med stöd av kapitlet tillämpas på narkotikabrott som gäller ämnen som nationellt har definierats som narkotika.

På narkotikabrott som gäller ämnen som nationellt har klassificerats som narkotika och som har begåtts i en annan stat tillämpas enligt propositionen det allmänna krav på dubbel straffbarhet som finns i 1 kap. 11 § i strafflagen. Detta innebär att om ett ämne som nationellt har klassificerats som narkotika inte är förbjudet i den andra staten, där ämnet till exempel tillverkas, säljs eller används, kan det inte utdömas straff för gärningarna i fråga i Finland. Om ett sådant här ämne som tillverkats i en annan stat däremot importerats till Finland, säljs eller används här, kan finsk lag tillämpas på gärningarna såsom brott som begåtts i Finland. För att åtal ska kunna väckas mot ett brott som begåtts utomlands krävs det enligt 1 kap. 12 § i strafflagen riksåklagarens åtalsförordnande.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

De nya psykoaktiva ämnen som anmäls till systemet för tidig varning har nästan aldrig sådana användningssyften som skulle höra ihop med laglig näringsverksamhet. I vissa fall kan ett ämne dock användas som till exempel lösningsmedel inom industrin och med tanke på sådana fall föreslås det att statsrådet ska ha möjlighet att godkänna att ämnen används industriellt. För att ett ämne ska få användas krävs det ett hanteringstillstånd enligt 15 § i narkotikalagen samt att villkoren i lagen uppfylls. Ansökan om tillstånd och fullgörandet av skyldigheterna ger upphov till kostnader för näringsidkarna, men på grund av avsaknaden av exempel fall går det inte att göra någon tillförlitlig bedömning av hur stora de är. Om hälsoriskerna med ett nytt ämne har bedömts som jämförbara med narkotika, kan näringsidkaren inte heller befrias från dessa skyldigheter.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Om de nya ämnena definieras som narkotika betyder det att polisen och tullen kan genomföra sin kontroll och sina undersökningar på samma sätt som i fråga om narkotika. Förundersökningsmyndigheterna får på så sätt tillgång till effektivare tvångsmedel när de undersöker import av och handel med dessa ämnen. För närvarande måste import av ett ämne undersökas antingen som läkemedelsbrott eller smuggling, vilket betyder att de misstänkta inte ens i grova fall kan utsättas för teleavlyssning och teknisk avlyssning när de befinner sig i en lokal som är avsedd för boende. Dessa tvångsmedel är tillåtna vid undersökning av grovt narkotikabrott. Teknisk avlyssning utanför en lokal som är avsedd för boende, teleövervakning och lokalisering av en mobilterminal är alltid möjliga vid undersökning av narkotikabrott.

Innehav och bruk av de nya ämnen som definierats som narkotika blir straffbart och döms som straffbart bruk av narkotika. Då blir till exempel bestämmelserna om husrannsakan, kroppsvisitation och kroppsbesiktning i tvångsmedelslagen tillämpliga. Också i samband med straffpåföljderna bör man sträva efter en effektivare behandling av missbruksproblem.

Det är svårt att bedöma hur mycket tullens, polisens och domstolsväsendets arbetsuppgifter kommer att öka på grund av hur de nya narkotiska ämnena definieras. Nästan alla ämnen som eventuellt kommer att förbjudas har redan klassificerats som läkemedelspreparat, i huvudsak av kontrollskäl. Förslaget ökar således inte nödvändigtvis mängden ämnen som det är förbjudet att tillverka, importera eller sälja utan tillstånd i Finland. Ett syfte med lagändringen är också att öka den allmänt förhindrande effekten av kontroll och straff, så att dessa ämnen inte kommer in på den finländska marknaden. Enligt polisens bedömning är antalet läkemedelsbrott som gäller nya ämnen cirka 400 om året. Om antalet narkotikabrott är några tusental om året, kan det uppskattas att antalet fall som beror på de nya narkotiska ämnena kan vara några procent av detta, dvs. högst 400—500 fall. I detta antal ingår bötesstraff som utdömts i ett strafforderförfarande för straffbart bruk och

innehav av sådana nya narkotika som definierats i enlighet med förslaget.

Enligt förslaget är hanteringen av ett ämne som definierats som narkotika möjlig med tillstånd av Fimea, förutom för vetenskapliga, medicinska och kontrollrelaterade ändamål, även för industriella ändamål i sådana fall som det föreskrivs om särskilt. Det är till exempel svårt att bedöma vilka administrativa konsekvenser det har för tillståndsmyndigheternas verksamhet om gammabutyrolakton (GBL) och 1,4-butandiol, som kan användas inom industrin, klassificeras som narkotika, eftersom man inte känner till hur stor importen är av olika kommersiella produkter som innehåller dessa ämnen. Antalet som ansöker om tillstånd för industriellt bruk anses dock inte vara betydande.

Fimea sköter bedömningen av nya narkotiska ämnen. De ökade arbetsuppgifterna i och med bedömningen och tillståndsförfarandena förutsätter att centrets resurser utökas med ungefär ett årsverke. Den största delen av kostnaderna kommer att fördelas på centrets budgetfinansiering, eftersom bara en del av kostnaderna kan tas ut av tillståndssökandena i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

När ett nytt ämne förbjuds som narkotika är det en teknisk föreskrift på vilken ett anmälningsförfarande enligt direktiv 98/34/EG ska tillämpas. Detta innebär att förslaget ska anmälas till kommissionen i enlighet med direktivet innan de nya ämnena definieras som narkotika.

3.3 Miljökonsekvenser

De bestämmelser i narkotikalagen som gäller transport och förstöring av samt redovisningsskyldighet för narkotika gäller också narkotika som definierats i enlighet med detta förslag.

Enligt 28 § i narkotikalagen ska man låta förstöra narkotika som problemavfall. I denna proposition föreslås det dock att de allmänna bestämmelserna i avfallslagen och miljöskyddslagen ska tillämpas på förstöringen av sådana ämnen som är tillåtna för industriellt bruk. Då är till exempel en industrieanläggning som använder tusentals liter

av ett ämne i enlighet med den allmänna lagstiftningen ansvarig för förstöringen av det ämne som den använder. Om ämnet ska anses vara problemavfall eller inte avgörs utifrån ämnets egenskaper. Till denna del har propositionen inga nämnvärda miljökonsekvenser.

3.4 Samhälleliga konsekvenser

En effektiv narkotikapolitik baserar sig på olika åtgärder genom vilka de ekonomiska, sociala och individuella olägenheter som orsakas av narkotika samt kostnaderna för bekämpningen av narkotika blir så små som möjligt. Förbud mot skadliga ämnen är en, men inte den enda metoden som narkotikapolitiken kan använda. Åtgärder som syftar till att minska utbudet av droger är att bekämpa olaglig odling och smuggling av samt handel med droger. En strävan inom narkotikapolitiken är, förutom att minska utbudet av droger, även att minska efterfrågan på dem. Med en minskning av efterfrågan avses alla sådana åtgärder och strategier som påverkar människornas vilja att använda droger eller deras behov av dem. Åtgärder för att minska efterfrågan är till exempel att påverka användningen av droger genom profylax, socialpolitiska och strukturella åtgärder, stödande av riskgrupper och enskilda individer och behandling av drogberoende personer.

Syftet med denna proposition är att det ska vara möjligt att snabbt reagera på den föränderliga narkotikamarknaden. Som snabbast kan bedömningen av ett nytt ämne som kommit ut på marknaden göras på några veckor, och ämnet kan på så sätt förbjudas genom en förordning av statsrådet till och med inom två månader efter det att det har upptäckts. Om cirka 300 ämnen och preparat för närvarande är förbjudna som narkotika, kan detta antal öka med högst några tiotal. Genom den allmänt förhindrande effekt som ett allmänt förbud enligt narkotikalagen och ett straff för brott mot detta förbud medför kan en spridning av nya ämnen till nya användargrupper fördröjas eller till och med förhindras, särskilt bland unga.

De föreslagna bestämmelserna kan anses vara neutrala vad gäller de konsrelaterade konsekvenserna.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd, Tulllaboratoriet, Fimea och Centralkriminalpolisen. Principerna för lagstiftningen har också sedan februari 2010 beretts i den narkotikapolitiska koordineringsgruppen, som leds av social- och hälsovårdsministeriet. I koordineringsgruppen är inrikesministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, undervisnings- och

kulturministeriet, utrikesministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, riksåklagarämbetet, Tullstyrelsen och Utbildningsstyrelsen företrädda.

Utlåtande om propositionen har också begärts av justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Fimea, Institutet för hälsa och välfärd, riksåklagarämbetet, Tullstyrelsen, Polisstyrelsen, Kemiindustrin KI rf, Läketeollisuus ry, Teknologindustri rf, Skogindustrin rf och Förening för Teknisk Handel och Tjänster rf.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

3 §. Definitioner. Det föreslås att det omnämmande av metylendioxiopyrovaleron (MDPV) som fogades till lagen genom en ändring av narkotikalagen (595/2010) stryks i paragrafen. Enligt lagförslaget beslutar statsrådet om ämnen som ska förbjudas och enskilda narkotika räknas inte längre upp i lag. De växter och svampar som nämns i paragrafen sedan tidigare kvarhålls dock i lagen.

I 3 § 1 mom. 5 punkten e underpunkten och nuvarande 2 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning, med stöd av vilket statsrådet genom förordning kan definiera nya narkotiska ämnen som förbjudna narkotika.

För att ett ämne ska kunna definieras som narkotika krävs det enligt det föreslagna 1 mom. att ämnet är farligt för hälsan och att det har anmälts till Europeiska unionens gemensamma system för tidig varning i enlighet med vad som bestämts i rådets beslut 2005/387/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen. Även ett ämne som används i drogsyfte och som är en läkemedelssubstans som till sina farmakologiska egenskaper kan likställas med narkotika kan definieras som narkotika.

3 a §. Bedömning av narkotiska egenskaper. Fimea ska enligt det föreslagna 2 mom. göra en bedömning av ämnets narkotiska

egenskaper och farlighet tillsammans med Institutet för välfärd och hälsa samt polisen och tullen. Vid bedömningen utnyttjas även sakkunskapen vid andra institutioner, såsom Säkerhets- och kemikalieverket, Giftinformationscentralen i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt och rättsmedicinska avdelningen vid medicinska fakulteten vid Helsingfors universitet.

I praktiken kommer informationen till Fimea om att ett nytt ämne har dykt upp till exempel från en annan medlemsstat via EU:s system för tidig varning. Om ett ämne upptäcks i Finland är det i allmänhet tullen och polisen som är de första myndigheterna som känner till det. Fimea har redan nu fungerande samarbetsrelationer med alla centrala myndigheter, eftersom förekomsten av nya ämnen i landet vid behov kan begränsas även snabbt med hjälp av centralens läkemedelsförteckning. Även till exempel en läkemedelstillverkare kan själv anmäla en ny läkemedelssubstans som kan likställas med narkotika till Fimea, så att ämnet kan definieras som narkotika.

Det föreslås att Fimea lämnar in sin bedömning till social- och hälsovårdsministeriet och samtidigt bifogar ett förslag till åtgärder. Social- och hälsovårdsministeriet får på så sätt med tanke på en eventuell beredning av en förordning av statsrådet information om ett ämnets narkotiska egenskaper och farlighet och om ämnet redan finns i landet eller

om det kan finnas i landet innan rådet kan fatta beslut för hela unionen.

3 b §. Industriell användning av narkotika. I paragrafen föreslås det bestämmelser om särskilda situationer som en nationell definition av ett ämne som narkotika kan leda till. Om ett nytt ämne som bör förbjudas enligt Fimeas bedömning kan antas vara användbart inom industrin, ska de kända tillverkare av ämnet eller aktörer som representerar dessa ges tillfälle att uttala sin åsikt om saken. Om användningen av ämnet i den industriella näringsverksamheten kan motiveras, kan statsrådet genom förordning tillåta att ämnet används industriellt. Om industriellt bruk tillåts, kan den som använder det narkotiska ämnet få ett hanteringstillstånd för det, om villkoren i 11 och 15 § i narkotikalagen uppfylls. När det gäller ett läkemedelspreparat som definierats som narkotika i enlighet med paragrafen, kan statsrådet också bestämma om undantag i kontrollen av ämnet på samma sätt som vad man har kommit överens om i de internationella narkotikakonventionerna. Förfarandet innebär till exempel att det i enlighet med 24 § i narkotikalagen inte behövs importtillstånd för import av läkemedelspreparatet i fråga för personlig medicinering. I den aktuella paragrafen nämns för närvarande bara de ämnen som anges i förteckningarna I—III i 1961 års allmänna narkotikakonvention och i förteckningarna II—IV i 1971 års konvention.

5 §. Allmänna förbud. I paragrafen räknas för närvarande bruket av narkotika inom medicin, forskning och kontroll på ett allmänt plan upp som sådant bruk som berättigar till tillstånd enligt lagen. Det föreslås att uppräknningen utökas med industriellt bruk, för vilket det enligt förslaget också kan beviljas tillstånd, om statsrådet har godkänt industriellt bruk av ämnet i enlighet med det föreslagna 3 b §.

9 §. Beviljande av tillstånd. Det föreslås att det till den uppräknning som finns i 2 mom. och som gäller användningsändamål för vilka det kan beviljas tillstånd enligt lagen fogas industriellt bruk av ett ämne, om statsrådet har godkänt industriellt bruk av ämnet i fråga.

11 §. Villkor för beviljande av tillstånd. Enligt 2 mom. kan Fimea anse att den till-

ståndssökande uppfyller villkoren i lagen, om sökanden regelbundet har ansökt om tillstånd och centret under de senaste sex månaderna har konstaterat att sökanden uppfyller de föreskrivna villkoren. Syftet med bestämmelsen är att undvika upprepat arbete till exempel när sökanden flera gånger ansöker om tillstånd enligt lagen. Enligt förslaget förlängs den aktuella tiden till ett år för att öka smidigheten i tillståndsförvaltningen.

12 §. Tillverkningstillstånd. Enligt 1 mom. får det inte beviljas tillverkningstillstånd för narkotika som inte används för medicinskt bruk. Eftersom även ämnen som är avsedda för industriellt bruk kan definieras som narkotika enligt denna proposition, föreslås det ett tillägg till 2 mom. om att innehavaren av ett hanteringstillstånd för ett sådant ämne kan beviljas tillstånd att tillverka ämnet.

13 §. Importtillstånd. Importtillstånd för narkotika beviljas enligt 1 mom. särskilt för varje leveransparti, förutom när det är fråga om vissa testsystem för narkotika. När narkotika som är avsedd för industriellt bruk importeras, kan det vara fråga om långvarig och upprepad verksamhet. Enligt förslaget kan importtillstånd för dessa ämnen beviljas på samma sätt som för de nämnda testsystemen, det vill säga så att de allmänt gäller under giltighetstiden för hela tillståndet.

14 §. Exporttillstånd. Exporttillstånd för narkotika beviljas enligt 1 mom. särskilt för varje leveransparti, förutom när det är fråga om vissa testsystem för narkotika. När narkotika som är avsedd för industriellt bruk exporteras, kan det vara fråga om långvarig och upprepad verksamhet. Enligt förslaget kan exporttillstånd för dessa ämnen beviljas på samma sätt som för de nämnda testsystemen, det vill säga så att de allmänt gäller under giltighetstiden för hela tillståndet.

15 §. Hanteringstillstånd. Enligt paragrafen beviljas hanteringstillstånd för narkotika för vetenskaplig forskning eller för forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling. Enligt det föreslagna 1 mom. kan tillstånd beviljas även för industriellt bruk av ett ämne, om statsrådet har godkänt industriellt bruk av ämnet.

Enligt 2 mom. krävs hanteringstillstånd för narkotika inte för hantering och innehav av

läkemedel som klassificerats som narkotika, när detta sker i medicinskt syfte enligt bestämmelserna i läkemedelslagen, lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) eller lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) eller i en förordning som utfärdats med stöd av dem. Det föreslås att uppräknningen utökas med skötseln av lagstadgade uppgifter på en behörig myndighets officiella laboratorium. Då kan till exempel ett rättskemiskt laboratorium sköta sina lagstadgade uppgifter i anslutning till utredandet av dödsorsaker och hantera narkotika utan hanteringstillstånd enligt lagen.

23 a §. *Ämnen som nationellt har definierats som narkotika.* I 3 kap. i den gällande lagen finns det bestämmelser om ämnen och preparat som är befriade från tillståndsplikt. Till exempel i 23 § föreskrivs det om befrielse från import- och exporttillstånd för vissa läkemedelspreparat, om de innehåller narkotika endast i ringa mängder eller om narkotikan är i svårigen avskiljbar form och risken för missbruk med tanke på ämnets omfattande medicinska användning kan anses som liten.

Ämnen som nationellt har definierats som narkotika kan i vissa situationer användas inom industrin. Det har föreslagits att det fogas bestämmelser till lagen om att ett ämne i så fall får användas med tillstånd. Till exempel ett ämne som används som lösningsmedel kan också finnas i lim och andra preparat som är avsedda för konsumenterna. Det föreslås att det fogas en ny 23 a § till lagen, enligt vilken det inte behövs tillstånd enligt lagen för ett sådant ämne, om ämnet av motiverad anledning ingår i ett annat ämne eller preparat och risken för missbruk är liten på grund av att preparatet innehåller endast obetydliga mängder av ämnet eller att ämnet är i en form som är svår att utnyttja eller avskilja.

28 §. *Förstöring av narkotika som problemavfall.* Enligt 28 § i narkotikalagen ska man låta förstöra narkotika som problemavfall. I denna proposition föreslås det dock att de allmänna bestämmelserna i avfallslagen och miljöskyddslagen ska tillämpas på förstöringen av sådana ämnen som är tillåtna för industriellt bruk. Då är till exempel en in-

dustrianläggning som använder tusentals liter av ett ämne i enlighet med den allmänna lagstiftningen ansvarig för förstöringen av det ämne som den använder. Om ämnet ska anses vara problemavfall eller inte avgörs utifrån ämnets egenskaper.

2 Närmare bestämmelser

Syftet med propositionen är att narkotika ska kunna definieras genom nationella beslut och förordning av statsrådet. I praktiken föreslås det att statsrådet fogar det ämne som ska definieras som narkotika till statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008). Samtidigt kan statsrådet i enlighet med den föreslagna 3 § 1 mom. 5 punkten e underpunkten ange om ämnet får användas för industriella ändamål eller om en läkemedelssubstans kan likställas med sådana läkemedelssubstanser som enligt 23 och 24 § i lagen får importeras och exporteras utan import- och exporttillstånd.

3 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft i början av 2011.

Enligt förslaget ändras 3 § 1 mom. 5 punkten d underpunkten tillbaka till den form som den hade innan metylendioxypyrovaleron (MDPV) fogades till paragrafen genom lag 595/2010.

Detta ämne bedömdes i samband med lagändringen och var det första ämnet som definierades som narkotika nationellt. MDPV definieras i dag som narkotika i statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika med stöd av den ovan nämnda paragrafen. Enligt en övergångsbestämmelse är MDPV med stöd av lagen sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten e underpunkten i förslaget och behöver inte definieras som narkotika på nytt genom en förordning av statsrådet.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 80 § i grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda

förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Genom förordning kan man inte utfärda bestämmelser om användning och begränsning av de grundläggande fri- och rättigheter som är tryggade genom 2 kap. i grundlagen. Dessutom måste en bemyndigande lag uppfylla de krav på exakthet och noggrann avgränsning som ställts i grundlagsutskottets utlåtandep Praxis den senaste tiden. I praktiken ska bemyndigandets innehåll tydligt framgå av lagen och det ska avgränsas tillräckligt noggrant.

Enligt förslaget gäller bemyndigandet att utfärda förordning noggrant avgränsade ämnen, som är sådana ämnen som har anmälts till en beslutsprocess som har specificerats genom ett beslut av rådet och som syftar till att klassificera ämnena som narkotika, eller som är sådana läkemedelspreparat som kan likställas med narkotika. En nationell klassificering av ett ämne som narkotika görs endast om Fimeas bedömning visar att ämnet är farligt för hälsan och det inte finns något beslut av rådet i ärendet, eller om ett sådant beslut inte är att vänta inom den närmaste tiden. Fimeas bedömning ska grunda sig på samma kriterier och fakta som de som ska användas när ämnet bedöms i enlighet med rådets beslut.

Till följd av bemyndigandet att utfärda förordning kommer antalet ämnen som klassificeras som narkotika att öka. I många fall kommer ett ämne som har definierats som narkotika genom en förordning av statsrådet dock senare att definieras som narkotika på basis av ett internationellt avtal. Det finns säkert även fall där detta inte kommer att ske, men orsaken kan då vara till exempel att ämnet inte har påträffats i nämnvärd grad någon annanstans.

Enligt förslaget är det möjligt att genom förordning av statsrådet bestämma att ett ämne som klassificerats som narkotika ska kunna användas inom industriell näringsverksamhet. I praktiken delar narkotikan enligt 3 § 1 mom. 5 punkten e underpunkten in sig i två grupper. Merparten av ämnena behandlas som andra narkotika, vilket betyder att industriellt bruk av dem inte är tillåtet. När det gäller vissa ämnen har tillverkarna dock kunnat föra fram motiverade användningsändamål inom industrin, som statsrådet kan beakta i samband med att ett ämne förbjuds.

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att propositionen överensstämmer med grundlagen och att lagförslaget därför kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av narkotikalagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i narkotikalagen (373/2008) 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkter c och d, 5 §, 9 § 2 mom., 11 § 2 mom., 12 § 2 mom., 13 § 1 mom., 14 § 1 mom. och 15 § 1 och 2 mom., av dem 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt d sådan den lyder i lag 595/2010 och 11 § 2 mom. sådant det lyder i lag 775/2009, samt

fogas till 3 § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder delvis ändrad i lag 595/2010, en ny underpunkt e, lagen nya 3 a, 3 b och 23 a § samt till 28 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) narkotika

c) ämnen om vars innefattande i kontrollen beslutas i enlighet med rådets beslut 2005/387/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen,

d) kat (*Catha edulis*), kaktusväxter innehållande meskalin och *Psilocybesvampar*, och

e) ämnen som används i drogsyfte och är farligt för hälsan och har anmälts för att innefattas i kontrollen i enlighet med det beslut av rådet som anges i c underpunkten, eller om ämnet till sina farmakologiska egenskaper är en läkemedelssubstans som kan likställas med narkotika.

3 a §

Bedömning av narkotiska egenskaper

Ämnets narkotiska egenskaper och farlighet bedöms av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet i samarbete

med Institutet för hälsa och välfärd samt polisen och tullen. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämnar bedömningen till social- och hälsovårdsministeriet och bifogar sitt förslag till åtgärder utifrån om ämnet förekommer i Finland eller om det sannolikt kan förekomma i Finland innan ett beslut i enlighet med rådets beslut kan fattas om att ämnet ska innefattas i kontrollen.

3 b §

Industriell användning av narkotika

Om ett sådant ämne som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e kan antas vara användbart inom industrin eller om det är en läkemedelssubstans, ska de kända tillverkare av ämnet eller läkemedelssubstansen eller aktörer som representerar dessa ges tillfälle att uttala sig om bedömningen och förslaget till åtgärder. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas att industriellt bruk av ämnet är tillåtet, om användningen av ämnet i industriell näringsverksamhet kan motiveras. Bestämmelser om undantag i kontrollen av läkemedelspreparat kan utfärdas genom förordning av statsrådet på samma sätt som har överenskommit om klassifice-

ringen av läkemedelspreparat i narkotika-konventionerna.

5 §

Allmänna förbud

Produktion, tillverkning, import till och export från Finlands territorium, transport, transitering, distribution, hantering, innehav och användning av samt handel med narkotika är förbjudet. Undantag från förbudet kan göras av medicinska skäl, forskningsskäl eller kontrollskäl samt med anledning av industriellt bruk enligt vad som särskilt föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag.

9 §

Beviljande av tillstånd

Tillstånd får beviljas enskilda näringsidkare, juridiska personer, universitet och andra forskningsinstitut

1) för produktion av läkemedel och för andra medicinska syften, om aktören enligt 17 § 1 mom. i läkemedelslagen får importera läkemedel till Finland,

2) för tillverkning, import, export eller hantering av ämnen, preparat och testsystem som innehåller narkotika och som används för konstaterande av narkotika,

3) för vetenskaplig forskning och forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling, eller

4) för industriellt bruk av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e, om industriellt bruk av ämnet är tillåtet med stöd av 3 b §.

11 §

Villkor för beviljande av tillstånd

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet kan anse att den tillståndssökande uppfyller villkoren i 1 mom. utan att

särskilt utreda detta, om den som söker tillstånd regelbundet av centret ansöker om tillstånd enligt 12—15 §, och centret under det senaste året har konstaterat att den tillståndssökandes verksamhet uppfyller villkoren enligt 1 mom.

12 §

Tillverkningstillstånd

Universitet och andra forskningsinstitut kan trots 1 mom. beviljas tillstånd att tillverka narkotika för vetenskaplig forskning, om institutet har ett giltigt hanteringstillstånd enligt 15 §. Tillstånd för tillverkning av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e kan beviljas trots 1 mom., om tillståndssökanden har ett hanteringstillstånd enligt 15 § för industriellt bruk av ämnet i fråga. Tillverkningstillstånd kan inte beviljas för längre tid än hanteringstillståndet är i kraft.

13 §

Importtillstånd

Importtillstånd för narkotika beviljas för högst sex månader. Importtillstånd beviljas särskilt för varje leveransparti, med undantag av tillstånd som gäller sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e och som är avsedd för industriellt bruk eller ämnen, preparat och testsystem som innehåller narkotika och som används för konstaterande av narkotika.

14 §

Exporttillstånd

Exporttillstånd för narkotika beviljas för högst sex månader. Tidsfristen får inte vara längre än giltighetstiden för importtillståndet från det land till vilket exporten från Finland sker. Exporttillstånd beviljas särskilt för varje

leveransparti, med undantag av tillstånd som gäller sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e och som är avsedd för industriellt bruk eller ämnen, preparat och testsystem som används för konstaterande av narkotika.

15 §

Hanteringstillstånd

Hanteringstillstånd för narkotika beviljas för högst tre år i sänder för vetenskaplig forskning eller för forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling. Hanteringstillstånd kan beviljas för industriellt bruk av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e, om industriellt bruk av ämnet är tillåtet med stöd av 3 b §.

Hanteringstillstånd för narkotika krävs inte för hantering och innehav av läkemedel som klassificerats som narkotika, när detta sker i medicinskt syfte enligt bestämmelserna i läkemedelslagen, lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) eller lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) eller i en förordning som utfärdats med stöd av dem, eller vid skötseln av lagstadgade uppgifter på en behörig myndighets officiella laboratorium.

23 a §

Ämnen som nationellt har definierats som narkotika

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e, om den av motiverad anledning ingår i ett annat ämne eller preparat och risken för missbruk kan anses som liten på grund av den obetydliga mängden av ämnet eller av att narkotikan är i en form som är svår att utnyttja eller avskilja.

28 §

Förstöring av narkotika som problemavfall

Med avvikelse från 1 mom. ska bestämmelserna i avfallslagen och miljöskyddslagen tillämpas på förstöring av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e och som av statsrådet har godkänts för industriellt bruk.

Denna lag träder i kraft den 20 .

När denna lag träder i kraft betraktas metylendioxyprovaleron enligt 3 § 1 mom. 5 punkten d underpunkten som sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 3 december 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Paula Risikko*

Lag

om ändring av narkotikalagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i narkotikalagen (373/2008) 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkter c och d, 5 §, 9 § 2 mom., 11 § 2 mom., 12 § 2 mom., 13 § 1 mom., 14 § 1 mom. och 15 § 1 och 2 mom., av dem 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt d sådan den lyder i lag 595/2010 och 11 § 2 mom. sådant det lyder i lag 775/2009, samt *fogas* till 3 § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder delvis ändrad i lag 595/2010, en ny underpunkt e, lagen nya 3 a, 3 b och 23 a § samt till 28 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *narkotika*

c) ämnen om vars innefattande i kontrollen beslutas i enlighet med rådets beslut 2005/387/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen, och

d) *metylendioxypyrovaleron*, kat (Catha edulis), kaktusväxter innehållande meskalin och Psilocybesvampar,

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *narkotika*

c) ämnen om vars innefattande i kontrollen beslutas i enlighet med rådets beslut 2005/387/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen,

d) kat (Catha edulis), kaktusväxter innehållande meskalin och Psilocybesvampar, och

e) *ämnen som används i drogsyfte och är farligt för hälsan och har anmälts för att innefattas i kontrollen i enlighet med det beslut av rådet som anges i c underpunkten, eller om ämnet till sina farmakologiska egenskaper är en läkemedelssubstans som kan likställas med narkotika.*

3 a §

Bedömning av narkotiska egenskaper

Ämnets narkotiska egenskaper och farlig-

het bedöms av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd samt polisen och tullen. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämnar in bedömningen till social- och hälsovårdsministeriet och bifogar sitt förslag till åtgärder utgående från om ämnet förekommer i Finland eller om det sannolikt kan förekomma i Finland innan ett beslut i enlighet med rådets beslut kan fattas om att ämnet ska innefattas i kontrollen.

3 b §

Industriell användning av narkotika

Om ett sådant ämne som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e kan antas vara användbart inom industrin eller om det är en läkemedelssubstans, ska de kända tillverkare av ämnet eller läkemedelssubstansen eller aktörer som representerar dessa ges tillfälle att uttala sig om bedömningen och förslaget till åtgärder. Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas att industriellt bruk av ämnet är tillåtet, om användningen av ämnet i industriell näringsverksamhet kan motiveras. Bestämmelser om undantag i kontrollen av läkemedelspreparat kan utfärdas genom förordning av statsrådet på samma sätt som har överenskommits om klassificeringen av läkemedelspreparat i narkotikakonventionerna.

5 §

Allmänna förbud

Produktion, tillverkning, import till och export från Finlands territorium, transport, transitering, distribution, hantering, innehav och användning av samt handel med narkotika är förbjudet. Undantag från förbudet kan göras av medicinska skäl, forskningsskäl eller kontrollskäl enligt vad som särskilt föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag.

5 §

Allmänna förbud

Produktion, tillverkning, import till och export från Finlands territorium, transport, transitering, distribution, hantering, innehav och användning av samt handel med narkotika är förbjudet. Undantag från förbudet kan göras av medicinska skäl, forskningsskäl eller kontrollskäl samt med anledning av industriellt bruk enligt vad som särskilt föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag.

9 §

Beviljande av tillstånd

Tillstånd får beviljas enskilda näringsidkare, juridiska personer, universitet och andra forskningsinstitut

1) för produktion av läkemedel och för andra medicinska syften, om aktören enligt 17 § 1 mom. i läkemedelslagen får importera läkemedel till Finland,

2) för tillverkning, import, export eller hantering av ämnen, preparat och testsystem som innehåller narkotika och som används för konstaterande av narkotika, *eller*

3) för vetenskaplig forskning och forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling.

9 §

Beviljande av tillstånd

Tillstånd får beviljas enskilda näringsidkare, juridiska personer, universitet och andra forskningsinstitut

1) för produktion av läkemedel och för andra medicinska syften, om aktören enligt 17 § 1 mom. i läkemedelslagen får importera läkemedel till Finland,

2) för tillverkning, import, export eller hantering av ämnen, preparat och testsystem som innehåller narkotika och som används för konstaterande av narkotika,

3) för vetenskaplig forskning och forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling, *eller*

4) för industriellt bruk av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e, om industriellt bruk av ämnet är tillåtet med stöd av 3 b §.

11 §

Villkor för beviljande av tillstånd

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet kan anse att den tillståndssökande uppfyller villkoren i 1 mom. utan att särskilt utreda detta, om den som söker tillstånd regelbundet ansöker om tillstånd enligt 12—15 § av centret, och centret under de senaste sex månaderna har konstaterat att den tillståndssökandes verksamhet uppfyller villkoren enligt 1 mom.

11 §

Villkor för beviljande av tillstånd

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet kan anse att den tillståndssökande uppfyller villkoren i 1 mom. utan att särskilt utreda detta, om den som söker tillstånd regelbundet av centret ansöker om tillstånd enligt 12—15 §, och centret under det senaste året har konstaterat att den tillståndssökandes verksamhet uppfyller villkoren enligt 1 mom.

12 §

Tillverkningstillstånd

Universitet och andra forskningsinstitut kan utan hinder av 1 mom. beviljas tillstånd att

12 §

Tillverkningstillstånd

Universitet och andra forskningsinstitut kan trots 1 mom. beviljas tillstånd att tillver-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

tillverka narkotika för vetenskaplig forskning, om institutet har ett giltigt hanteringstillstånd enligt 15 §. Tillverkningstillstånd kan inte beviljas för längre tid än hanteringstillståndet är i kraft.

ka narkotika för vetenskaplig forskning, om institutet har ett giltigt hanteringstillstånd enligt 15 §. *Tillstånd för tillverkning av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e kan beviljas trots 1 mom., om tillståndssökanden har ett hanteringstillstånd enligt 15 § för industriellt bruk av ämnet i fråga.* Tillverkningstillstånd kan inte beviljas för längre tid än hanteringstillståndet är i kraft.

13 §

Importtillstånd

Importtillstånd för narkotika beviljas för högst sex månader. Importtillstånd beviljas särskilt för varje leveransparti, med undantag av tillstånd som gäller ämnen, preparat och testsystem som innehåller narkotika och som används för konstaterande av narkotika.

13 §

Importtillstånd

Importtillstånd för narkotika beviljas för högst sex månader. Importtillstånd beviljas särskilt för varje leveransparti, med undantag av tillstånd som gäller sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e och som är avsedd för industriellt bruk eller ämnen, preparat och testsystem som innehåller narkotika och som används för konstaterande av narkotika.

14 §

Exporttillstånd

Exporttillstånd för narkotika beviljas för högst sex månader. Tidsfristen får inte vara längre än giltighetstiden för importtillståndet från det land till vilket exporten från Finland sker. Exporttillstånd beviljas särskilt för varje leveransparti, med undantag av tillstånd som gäller ämnen, preparat och testsystem som används för konstaterande av narkotika.

14 §

Exporttillstånd

Exporttillstånd för narkotika beviljas för högst sex månader. Tidsfristen får inte vara längre än giltighetstiden för importtillståndet från det land till vilket exporten från Finland sker. Exporttillstånd beviljas särskilt för varje leveransparti, med undantag av tillstånd som gäller sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e och som är avsedd för industriellt bruk eller ämnen, preparat och testsystem som används för konstaterande av narkotika.

15 §

Hanteringstillstånd

Hanteringstillstånd för narkotika beviljas för högst tre år i sänder för vetenskaplig forskning eller för forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling.

Tillstånd för hantering av narkotika krävs inte för hantering och innehav av läkemedel som klassificerats som narkotika, när detta sker i medicinskt syfte enligt bestämmelserna i läkemedelslagen, lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) eller lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) eller i en förordning som utfärdats med stöd av dem

15 §

Hanteringstillstånd

Hanteringstillstånd för narkotika beviljas för högst tre år i sänder för vetenskaplig forskning eller för forskning i medicinskt syfte, för forskning som gäller kvalitetskontroll och för produktutveckling. *Hanteringstillstånd kan beviljas för industriellt bruk av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e, om industriellt bruk av ämnet är tillåtet med stöd av 3 b §.*

Hanteringstillstånd för narkotika krävs inte för hantering och innehav av läkemedel som klassificerats som narkotika, när detta sker i medicinskt syfte enligt bestämmelserna i läkemedelslagen, lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) eller lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) eller i en förordning som utfärdats med stöd av dem, *eller vid skötseln av lagstadgade uppgifter på en behörig myndighets officiella laboratorium.*

23 a §

Ämnen som nationellt har definierats som narkotika

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e, om den av motiverad anledning ingår i ett annat ämne eller preparat och risken för missbruk kan anses som liten på grund av den obetydliga mängden av ämnet eller av att narkotikan är i en form som är svår att utnyttja eller avskilja.

28 §

Förstöring av narkotika som problemavfall

28 §

Förstöring av narkotika som problemavfall

Med avvikelse från 1 mom. ska bestämmelserna i avfallslagen och miljöskyddslagen tillämpas på förstöring av sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

e § och som har godkänts för industriellt bruk av statsrådet.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
När denna lag träder i kraft betraktas metylendioxiyrovaleron enligt 3 § 1 mom. 5 punkten d underpunkten som sådan narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e.*

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.
